

Mintyse vis sukasi, veliasi
Jausmas tas, kad kažko neramu –
Ar tikrai tai laisve vadinasi,
Ką giliai širdy aš jaučiu?

Rutinos sūpynėse tarp kasdienių rūpesčių supasi mintys: ar tai, ką turiu, aš išties branginu? Pagaunu save galvojant, kiek to, kas vyksta mano gyvenime, priklauso man ir nuo manęs. Tiesą sakant, kuris laikas laviruoju tarp pareigų ir atsakomybių gausos. Esu mama, žmona, dukra, anūkė, draugė, mokytoja – kur rasti sau ir mintims vietos tokioje vaidmenų gausoje? Šįkart, dienaščiui, mintys apie laisvę pareigų ir atsakomybių kontekste.

Esu laiminga, kad užaugau nepriklausomoje Lietuvoje. Natūralu, kad pirmųjų vaikystės metų neatsimenu, bet tėvų ir močiutės pasakojimai apie nelengvą Lietuvos nepriklausomybės kelią išliks atminty amžinai. Lietuvos ir šeimos aš negalėjau pasirinkti, todėl dėkingumas už tai, ką turiu, begalinis, nors kartais pritrūksta laiko paskambinti, paklausti ar pasirūpinti tais, kurie mane augino. Mano bendraamžiai iš mokyklos išvyko ieškoti laimės svetur. Ne kartą draugai manęs klausė: kodėl neemigruoju? Atsakymas vienas ir nesikeičiantis jau daugybę metų – aš nenoriu! Esu laisva priimti gyvenimo sprendimus ir renkuosi gyventi čia, Lietuvoje, kur viskas artima ne tik atstumu, bet ir širdyje. Neribotos pasaulio pažinimo galimybės nutiesia pažinimo kelius, tačiau tuo pat metu atveria prarajas ne tik santykiuose tarp artimųjų, bet ir ryšyje su Lietuvos kultūra. Kasmet minėdama valstybines šventes didžiuojuosi būdama lietuve ir švenčiu laisvę iškelta galva. Išties didis džiaugsmas gyventi laisvoje Lietuvoje, kalbėti lietuviškai, puoselėti tradicijas ir papročius – viskas taip sava, pažįstama ir ne kartą išjausta bendrystėje.

Gyvenimo kelyje aš ne viena – laisvu apsisprendimu sukūriau šeimą, turiu du sūnus. Iš močiutės pasakojimų žinau, kad anksčiau vyro ir moters santuoka vyko tėvų valia, kuomet jaunųjų nuomonės niekas neklausdavo ir būsima santuoka buvo suplanuota iš anksto. Laikas, keisdamas kultūrą, išlaisvino mus šeimos kūrimo sprendimuose. Kokia laimė būti mylimai ir mylėti tą, kurį pati išsirinkau, o ne tą, kurį man kažkas parinko! Neretai girdime apie laiko patikrintus santykius, vertybes, tik kažin, ar įsimylėjėliai randa laiko pagalvoti, kad laisvas apsisprendimas romantiniuose santykiuose yra laiko suteikta privilegija? Laisvė pasirinkti tą, kurį myli, verta dėkingumo – nepamirštu už tai kasdien padėkoti.

Turėti vaikų buvo mūsų su vyru svajonė ir tikslas, tačiau kelias į tėvystę nebuvo lengvas ir įveikėme jį nelengvai. Susidūrusi su nevaisingumu suabejojau ne tik savimi, bet ir gyvenimo prasme - ar žmogus be svajonės išsipildymo laimingas? Tuomet maniau, kad ne, bet ilgainiui išlaisvinau savo mintis ir situaciją įvertinau iš naujo. Reikėjo rasti jėgų susikurti gyvenimo viziją iš naujo, atrasti kitus kelius į laimę. Kai jau atrodė, kad gyvenu sau ir išmokau mėgautis gyvenimu šeimoje be vaikų, ištiko stebuklas – sužinojau, kad laukiuosi. Nebuvo lengva patikėti tuo, kas vyksta, bet tokias patirtis vadinu gyvenimu, kurio nesuplanuoji. Juk su niekuo dėl stebuklų nesusitarsi. Stebuklas mus ištiko du kartus, kaip minėjau, turiu du sūnus. Išmintis byloja, kad vaikai – didžiausias turtas, bet motinystė nestokoja iššūkių ir laisvės pamatai sudreba kaskart atsidūrus naujose situacijose. Vaikai nėra laisvė – tai atsakomybė, kurią patys sau susikuriame. Kartais girdžiu, kitas mamas kalbant, kad vaikai atėmė iš jų laisvę gyventi taip, kaip nori, nes nuolat reikia rūpintis kitu, o ne savimi. Skaudu klausyti tokias mintis ir patirtis, nes vaikai į mano gyvenimą atėjo nelengvai. Gal todėl tai vertinu ne kaip savaimę suprantamą duotybę, o kaip dovaną, kuria galiu džiaugtis kasdien. Kurdami šeimą ar susilaukdami vaikų esame laisvi, tad nedera šeimos narių kaltinti, jog jie varžo mūsų asmeninę laisvę ir riboja pasirinkimus. Prisipažinsiu, aš nejaučiu saiko niūniuodama lopšines, skaitydama pasakas ar žaisdama su vaikais – manau, kad tai investicija į gerus santykius, kuriuos kuriu su pačiais artimiausiais žmonėmis ir tai darau laisva valia. Aš svajoju apie laisvus, drąsius ir kuriančius vaikus, kurie augs kartu su Lietuvos kultūra ir ilgainiui atsigręš į savo šaknis.

Turiu paminėti, kad pastarųjų metų valstybinių švenčių minėjimai įgijo kitokią prasmę. Anksčiau dalyvaudama minėjimuose tiesiog švėsdavau atmintinas dienas, tarsi mozaiką bandžiau sudėlioti istorines detales ir užkaišioti istorijos pamokų spragas. Dabartinė geopolitinė situacija subendravardiklino valstybines šventes – tuomet aš švenčiu LAISVĘ, branginu istoriją nepaisant akademinių spragų. Skambantis himnas, plevėsuojanti trispalvė, besišypsantys žmonės – tai mano laisvės simboliai, kuriuos kaskart nešuosiu širdyje, kai einu švęsti laisvės ir kalbu apie tai su vaikais. Laisvės jausmas širdyje – svarbiausias!

Išjausti, išverti ir viską pasverti
Kas už, o kas prieš – kas atskirai, kas kartu?
Į širdį bent vieną žodį įterpti,
Kad laisvė po saule ir širdy man svarbu.